

DOPLŇUJÚCA EX ANTE ANALÝZA PRE OBLASŤ KULTÚRY

Kultúrne pamiatky, kultúrne domy a ďalšie kultúrne zariadenia pokrývajú dôležitú časť spoločenských potrieb a prispievajú výrazným podielom k rozvoju spoločnosti. Mnohé z nich predstavujú kultúrne dedičstvo, ktorého ochrana a zveľaďovanie prináša množstvo priamych a nepriamych efektov nielen pre rozvoj regiónov, ale aj pre viaceré sektory hospodárstva. Kultúrne dedičstvo je veľmi rôznorodé, pričom je zaťažené narastajúcim investičným dlhom, spôsobeným nedostatočným prístupom k investíciám na obnovu a rekonštrukciu. Suboptimálne investičné možnosti sú limitujúcim faktorom rozvoja týchto pamiatok a zariadení.

Cieľom štúdie (doplňujúceho ex ante hodnotenia) je analyzovať potenciál využitia finančných nástrojov ako alternatívnych foriem financovania k tradične poskytovanej nenávratnej pomoci (dotácie, granty) a k (málo relevantnej) trhovej ponuke financovania. Zámerom je umožniť väčšie množstvo investícií do oblasti obnovy a rekonštrukcie národných kultúrnych pamiatok, domov kultúry a budovania kultúrnych a kreatívnych centier v regiónoch. V rámci hodnotenia boli zachované princípy triangulácie a informácie boli získavané z troch zdrojov, a to desk-research, realizácia dotazníkového prieskumu a prostredníctvom osobných hĺbkových rozhovorov.

Kľúčovým aktérom v oblasti podpory rozvoja kultúry je Ministerstvo kultúry SR (ďalej iba MK SR) a jeho priamo zriadené organizácie a špecifické inštitúcie. Celkové verejné výdavky na kultúru boli v roku 2017 vo výške 591 mil. EUR, čo predstavovalo približne 0,7% HDP.

Národné kultúrne pamiatky sú nehnuteľné objekty a hnutelné predmety, ktoré boli vzhľadom na svoju významnú historickú a kultúrnu hodnotu zaradené Pamiatkovým úradom SR do pamiatkového fondu. Národné kultúrne pamiatky definuje Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. Vláda schválila Stratégiu ochrany pamiatkového fondu na roky 2017-2022. Pamiatkový fond bol začiatkom roka 2019 tvorený z 9 989 nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok a 15 168 hnutelných kultúrnych pamiatok, ktoré sú vo vlastníctve rôznych typov subjektov a to: štát, obce, cirkvi, právnické osoby, fyzické osoby, nadácie a združenia. Stav pamiatok je v rôznom stavebnotechnickom stave. Inštitút kultúrnej politiky spolu s Útvárom hodnoty za peniaze odhadol investičný dlh voči pamiatkovému fondu vo výške 1,8 – 5,5 mld. EUR.

Až takmer 92 % obcí na Slovensku má „kultúrne domy, resp. osvetové strediská či spoločenské kultúrne sály, prípadne väčšie sály na obecných úradoch v cirkevných a iných budovách, ktoré slúžia alebo slúžili na účely miestnej kultúry“. Len 8,4 % obcí na Slovensku nemá takýto objekt – spolu je to 242 obcí. Technický stav kultúrnych domov je taktiež rôzny.

Analýza ponuky

Najvýznamnejším zdrojom financovania rekonštrukcie NKP a DK sú vlastné zdroje vlastníkov. Okrem toho sú rekonštrukcie podporované aj z verejných zdrojov.

V oblasti rekonštrukcie NKP je najvýznamnejším zdrojom financií program MK SR Obnovme si svoj dom, ktorý má šesť podprogramov, z ktorých sa obnove kultúrnych pamiatok venujú tri podprogramy.

Cieľom podprogramu 1.1 Obnova kultúrnych pamiatok je podpora projektov systematického prístupu k ochrane kultúrnych pamiatok, prípravy a realizácie obnovy a reštaurovania kultúrnych pamiatok, prezentácia využitia kultúrnych pamiatok v súlade s ich pamiatkovými hodnotami.

Cieľom podprogramu 1.2 Obnova kultúrnych pamiatok v lokalitách svetového kultúrneho dedičstva je podpora projektov systematického prístupu k ochrane kultúrnych pamiatok v lokalitách, ktoré sú zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO; príprava a realizácia ich obnovy, reštaurovania a regenerácie; prezentácia a využitie kultúrnych pamiatok v rámci pamiatkových území v súlade s ich pamiatkovými hodnotami.

Cieľom podprogramu 1.6 Komplexná rekonštrukcia národných kultúrnych pamiatok s prioritou ochrany a obnovy je komplexná podpora projektov prípravy a realizácie obnovy a reštaurovania kultúrnych pamiatok, prezentácia využitia kultúrnych pamiatok v súlade s ich pamiatkovými hodnotami smerujúca k ich modernizácii a komplexnej obnove. Podprogram umožňuje rekonštrukciu len NKP zapísaných v Zozname národných kultúrnych pamiatok s prioritou ochrany a obnovy k 31. 7. 2017.

V rokoch 2017-2019 bolo v rámci programu Obnovme si svoj dom poskytnutých viac ako 35,7 mil. EUR vo všetkých podprogramoch. Celkovo bolo žiadaných viac ako 164 mil. EUR. V rámci podprogramu 1.1 bolo poskytnutých 14,6 mil. EUR, pričom celkovo bolo žiadaných až 66,4 mil. EUR. Dopyt bol cca. 4,5x vyšší ako ponuka.

V podprograme 1.2 bolo poskytnutých cca. 4,7 mil. EUR a celkovo bolo žiadaných 14,2 mil. EUR. Dopyt bol v tomto prípade cca. 3x vyšší ako ponuka.

V rámci podprogramu 1.6 bolo poskytnutých 12,6 mil. EUR, pričom bolo požadovaných 75,6 mil. EUR. V rámci podprogramu 1.6 bol dopyt 6x vyšší ako ponuka.

Podporu rozvoja NKP umožnili aj Európske investičné a štrukturálne fondy v Regionálnom operačnom programe, ktorí v programovom období 2007-2013 určil na oblasť posilnenia kultúrneho potenciálu viac ako 125 mil. EUR. Celkový záujem o prostriedky v rámci týchto výziev dosiahol skoro 300 mil. EUR a bol 2,4 x vyšší ako celková alokácia určená kumulatívne na jednotlivé výzvy. To poukazuje na vysoký absorpčný potenciál v podporovaných oblastiach.

V programovom období 2014-2020 sú zdroje pre túto oblasť alokované v Integrovanom regionálnom operačnom programe vo výške skoro 230 mil. EUR pre menej rozvinuté regióny SR a 40 mil. EUR pre viac rozvinutý región SR. Okrem toho bolo možné získať zdroje z Grantového mechanizmu EHP a Nórska.

Rekonštrukciu DK zameranú na zvyšovanie energetickej efektívnosti bolo možné realizovať zo zdrojov OP Kvalita životného prostredia, alebo Programov spolupráce Interreg.

Ďalším zdrojom investícií v tejto oblasti sú vlastné zdroje regionálnych samospráv, ako aj väčších miest a významnejších cirkevných organizácií, ktoré slúžia spravidla na doplnenie finančných zdrojov k financovaniu zo štátneho rozpočtu, resp. zo zdrojov EÚ. Regionálne samosprávy pritom čiastočne financujú aj obnovu kultúrnych pamiatok vo svojich regiónoch, ktoré sú vo vlastníctve iných subjektov.

Medzi významných aktérov v oblasti financovania výstavby a obnovy bytového fondu pre rôzne skupiny žiadateľov patrí aj Štátny fond rozvoja bývania.

Na trhu sú taktiež v ponuke rôzne finančné produkty bankových domov, ktoré sú špecificky pripravované pre jednotlivé cieľové skupiny. Napríklad fyzickým osobám sú poskytované rôzne úvery na rekonštrukciu, bezúčelové úvery, alebo hypotéky. Sektoru samospráv sú poskytované napr. špeciálne municipálne úvery, alebo kontokorentné úvery. Podnikom sú poskytované špecializované podnikateľské úvery. Niektoré banky poskytujú špeciálne produkty, ktoré sú spolufinancované zo zdrojov EBRD na projekty energetickej efektívnosti v priemysle a projekty obnoviteľných zdrojov.

Hĺbkové rozhovory ukázali, že banky neuvažujú v najbližšom období o vytvorení špecializovaných programov/produktov, zameraných na rekonštrukcie NKP, DK alebo tvorbu kultúrnych a kreatívnych centier. Dôvodom je nedostatočná veľkosť slovenského trhu. Podľa názorov respondentov tento nevýznamný trh nedokáže vygenerovať dostatočný počet vhodných projektov.

Analýza dopytu

Do dotazníkového prieskumu boli zapojené všetky typy vlastníkov NKP a DK, ktorí vlastnia rôzne typy nehnuteľností v rôznom stavebnotechnickom stave. Z výsledkov prieskumu vyplynulo, že vlastníci využili na financovanie rekonštrukcie NKP a DK okrem vlastných aj externé zdroje, pričom najviac zdrojov pochádzalo zo štátneho rozpočtu. V rokoch 2017-2019 investovali 36,14 mil. EUR. Investičné potreby deklarované respondentmi sú skoro 302 mil. EUR. Skoro 90% respondentov nevyužilo na financovanie bankový úver. Len cca. 14% respondentov považuje dostupnosť bankových úverov pre rekonštrukciu NKP alebo domov kultúry (ktoré nie sú NKP) za dostatočnú. Hlavné znevýhodnenia vnímané respondentami sú:

1. Vysoká rizikovosť/nízka návratnosť investície.
2. Nedostatočná zábezpeka/ručenie.
3. Požiadavka/podmienka získania grantu na financovanie časti projektu z verejných zdrojov.
4. Nedostatočná úverová história.
5. Obava z vytvorenia vysokej úverovej zaťaženia
6. Na rekonštrukciu NKP sa neposkytujú úvery.
7. NKP nie je hodná ako zábezpeka.
8. Úver sa poskytuje až po investovaní vlastných prostriedkov.
9. Banky nepodporujú občianske združenia.

10. Možnosť čerpania úveru len do definovanej výšky bežných príjmov za predchádzajúce obdobie.

Viac ako polovica respondentov má záujem o financovanie rekonštrukcií NKP alebo domov kultúry (ktoré nie sú NKP) formou návratnej podpory (úveru) so zvýhodnenými podmienkami.

Respondenti považujú za najatraktívnejšie formy financovania projektov možnosti získania grantu podmieneného úverom a zvýhodnený úver. Záujem o grant podmienený úverom má až 55,9% respondentov (respondenti, ktorí uviedli, že majú určite záujem, alebo skôr majú záujem).

Z hľadiska nastavenia podmienok pre zvýhodnené úvery až 82,1% respondentov považuje nižší úrok za atraktívnu formu zvýhodnenia poskytovaných úverov. Vysokú mieru atraktívnosti preukazuje aj nastavenie dlhšej doby splatnosti úverov, ktorú považuje za atraktívnu až 71,8% respondentov. Za relatívne menej atraktívnu možnosť pre nastavenie úverov je považovaná možnosť poskytovania úverov bez požiadavky na zaručenie/ kolaterál, ktorú preferuje 61,1% respondentov.

Všetky typy respondentov potvrdili určitý záujem aj o kombinovanú podporu pozostávajúcu z grantu a zvýhodneného úveru. O túto formu podpory prejavilo záujem skoro 70% respondentov. Najvyšší záujem majú podnikateľské subjekty a samosprávy. Priemerná výška grantovej podpory by mala byť 67%.

Až 72% respondentov dotazníkového prieskumu má záujem o získanie podpory na zriadenie kultúrnych a kreatívnych centier v zrekonštruovaných priestoroch NKP alebo domoch kultúry, ktoré nie sú NKP. Až 60% respondentov prejavilo záujem o zakúpenie technológií, strojov, prístrojov a zariadení pre činnosť takéhoto centra v kumulatívnej hodnote viac ako 12 mil. EUR. Priemerná hodnota potrieb respondentov je vo výške 240 tis. EUR.

Uvedené zistenia potvrdili aj osobné rozhovory realizované s významnými aktérmi. Podľa nich majú kultúrne pamiatky veľkú historickú a kultúrnu hodnotou, pričom sa vo veľkom množstve prípadov jedná o sakrálne stavby vo vlastníctve cirkví. Niektorí respondenti zastupujúci samosprávy uviedli, že sa jedná o dôležitú súčasť regionálneho rozvoja, ktorá je často ignorovaná, či prehliadaná, keďže prioritné postavenie majú iné priority, ako údržba cestnej infraštruktúry, zdravotníctvo, či školstvo. Najčastejšou formou financovania projektov sú vlastné zdroje v kombinácii s podporou z programu MK SR Obnovme si svoj dom.

Respondenti uvádzali, že úverové financovanie nie je podľa nich vhodné pre všetky projekty spojené s rekonštrukciou NKP a DK. Táto forma financovania je vhodná len pre projekty schopné generovať dostatočný príjem. Taktiež boli zdôraznené rôzne formy znevýhodnení, ktoré vlastníci NKP a DK na trhu pociťujú.

Finančné produkty pre potreby realizácie projektov rekonštrukcií by mali mať podľa respondentov zvýhodnenia vo formách, ako sú napríklad:

- Garancia (fixácia) úroku po dobu splatnosti

- Možnosť dlhodobého financovania (min. 20 rokov)
- Výrazne dlhšia doba splácania s fixáciou
- Odpustenie splátok po dosiahnutí cieľov projektu
- Odpustenie úrokov v prípravnej fáze projektu (pred rozbehnutím činnosti a generovania príjmov)
- Bezúročné úvery
- Odpustenie časti istiny po splnení cieľov

Respondenti v rozhovoroch taktiež potvrdili vhodnosť nastavenia podpory ako kombinácie grantu a zvýhodneného úveru. Model kombinácie grant a zvýhodnený úver môže byť prospešný aj v prípade, ak by grantová zložka bola vo výške min. rekonštrukcie zodpovedajúcej zhodnoteniu bežnej stavby na požadovaný historický charakter (Rakúsky model). Úverová zložka by kryla náklady základnej rekonštrukcie bez zohľadnenia špecifik NKP.

Alternatívnym spôsobom financovania podpory NKP a DK je podpora projektov vzniku a činnosti kultúrnych a kreatívnych centier. Ich vznik je predpokladaný v spolupráci s renomovaným inštitucionálnym investorom. Subjekty samosprávy si v závislosti od podmienok vedia predstaviť vznik spoločného podniku v priestore NKP, resp. DK, ktorý by bol spojený s kapitálovým vstupom investora. Do tohto podniku by subjekty samosprávy vložili nehnuteľný majetok, zatiaľ čo investor by bol v pozícii pasívneho investora, pričom by nedošlo k zmene účelu využívania nehnuteľnosti.

Medzery na trhu a suboptimálna investičná situácia

Zistenia analýzy poukazujú na nedostatočné financovanie investičných potrieb a z toho vyplývajúcu suboptimálnu trhovú situáciu, kedy nie je možné financovať aktivity spojené so záchranou národných kultúrnych pamiatok a domov kultúry v želateľnej úrovni. V prípade NKP sa pritom jedná o nehnuteľnosti, ktoré majú verejno-prospešný charakter a ich rekonštrukcia môže priniesť významné pozitívne externality pre spoločnosť.

Zistenia poukazujú na nasledovné zlyhania trhu:

- Dostupné produkty v oblasti financovania rekonštrukcií NKP a DK nie sú dostatočné. Grantová podpora neumožňuje pokryť všetky potreby a ponuka finančných inštitúcií nezohľadňuje očakávania majiteľov NKP a DK, pričom niektoré typy vlastníkov sú vylúčené z niektorých mechanizmov. Investičný dlh nie je možné z ponuky dostupných mechanizmov prefinancovať, čo bude spôsobovať jeho prehlbovanie a znehodnocovanie najmä NKP.
- Investície do obnovy NKP prinášajú množstvo pozitívnych efektov, ako napr. rozvoj regionálneho cestovného ruchu vďaka zvýšeniu atraktivity prostredia, pričom NKP sú často krát turisticky atraktívne dominanty. Majitelia NKP nie sú schopní zachytiť a kapitalizovať všetky benefity, čo by im umožňovalo generovať dodatočné príjmy na financovanie údržby a obnovy.
- Obnovené NKP alebo DK sú častokrát prístupné všetkým aktérom, t. j. aj tým ktorí sa nepodieľajú na financovaní obnovy a údržbe (napr. parky pri NKP, verejne dostupné

NKP). Niektoré typy NKP preto predstavujú verejné statky, ktorých financovanie nedosahuje spoločensky optimálnu úroveň.

Na základe uskutočneného dotazníkového prieskumu a hĺbkových rozhovorov boli identifikované investičné potreby v oblasti obnovy a rekonštrukcie NKP, resp. domov kultúry vo výške 170 - 320 mil. EUR.

Odporúčaná investičná stratégia

Na základe identifikovaných trhových medzier a suboptimálnej investičnej situácie je navrhnutých niekoľko možností podpory financovania obnovy a rekonštrukcie NKP a DK, najmä perspektívnych investičných projektov zameraných na využitie pamiatok pre aktivity generujúce príjem (vrátane kultúrnych a kreatívnych centier). Všetky nástroje je možné implementovať priamo, alebo prostredníctvom finančných sprostredkovateľov.

Navrhované finančné nástroje sú kategorizované nasledovne:

- Zvýhodnený úver
- Kapitálové investície a/alebo mezanínové financie
- Záručný nástroj pre špecifické cieľové skupiny

Navrhované finančné nástroje zohľadňujú očakávania cieľových skupín a sú komplementárne k produktom dostupným na trhu. Sú navrhované tak, aby umožnili navyšovať kapitál aj v prípadoch nedostatočného základu fixných aktív a pohľadávok, ktoré sú požadované pre schválenie štandardného úveru. Vzhľadom na rôznorodosť vlastníkov NKP a DK a účel ich využitia je vhodnosť aplikovania navrhnutých finančných nástrojov pre rôzne cieľové skupiny diverzifikovaná.

Finančný nástroj: Zvýhodnený úver

Jedná sa o poskytovanie úverov (vrátane mikropôžičiek) so zvýhodnenými podmienkami rôznym subjektom. Zvýhodnenie môže mať formu: i. úrokovej dotácie, ii. poskytnutia technickej podpory, iii. zníženia požiadavky na zabezpečenie úveru, iv. kombinácie úveru s grantom.

V rámci finančného nástroja budú poskytované úvery s dlhou návratnosťou (za horizontom 20 rokov). Úroková dotácia bude plávajúca podľa zmien EURIBOR tak, aby bola garantovaná stabilná výška úrokovej sadzby. Poskytnutie technickej podpory zjednoduší prípravu a realizáciu projektov pre cieľové skupiny napr. prostredníctvom krytia nákladov spojených s prípravou biznis modelu využitia NKP/DK. V prípade realizácie finančného nástroja priamo SIH by sa požadovalo zníženie priamej zábezpeky úveru. Riziko by bolo kryté zníženým kolaterálom a investičným zhodnotením realizovaným žiadateľom. V prípade realizácie nástroja finančným sprostredkovateľom by bol nástroj doplnený záručným komponentom poskytnutým zo strany SIH vo forme portfóliovej záruky pre finančného sprostredkovateľa. Nastavenie finančného nástroja umožňuje aj jeho kombináciu s grantom, pričom v takom

případe by žiadateľ podal dve žiadosti, a to v banke (úver) a v rámci EŠIF výzvy vyhlásenej RO/SO (grant). Alternatívnym prístupom je poskytnutie grantovej zložky prostredníctvom programu Obnovme si svoj dom, alebo poskytovania Voucherov financovaných zo zdrojov EŠIF, pričom by sa uplatňoval režim zjednodušeného preukazovania výdavkov (vrátane nepriamych výdavkov).

Očakávaný pákový efekt: 1,3

Navrhovaná suma finančného nástroja: 25-50 mil. Eur

Finančný nástroj: rizikový kapitál kombinovaný s mezanínovým financovaním

Prostredníctvom finančného nástroja by boli poskytované kapitálové investície (rizikový kapitál) na podporu vzniku a rozvoja najmä kultúrnych a kreatívnych centier. Tieto centrá by vznikali ako spoločné podniky vytvorené v spolupráci SIH (najmä) s mestami a VÚC, prípadne inými subjektami. SIH by bol v pozícii pasívneho investora. SIH by popri iniciačnej kapitálovej investícii mohol poskytovať aj doplnkové mezanínové financovanie, pričom by tento úver by mal charakter podriadeného dlhu (*subordinated loan*), úveru s nárokom na podiel zo zisku (*participating loan*), alebo konvertibilných cenných papierov (*convertible bonds*). Mezanínové zdroje by podporili rozvoj kultúrnych a kreatívnych centier a vytvorili by predpoklady pre získanie ďalších úverových zdrojov z externého prostredia. Pre väčšiu flexibilitu by bolo možné oba nástroje implementovať samostatne podľa špecifických požiadaviek cieľových skupín.

Očakávaný pákový efekt: 2

Navrhovaná suma finančného nástroja: 15-50 mil. Eur

Finančný nástroj pre špecifické cieľové skupiny

Okrem uvedených finančných nástrojov určených pre všetky typy cieľových skupín (vrátane cirkví) je možné v prípade cirkví implementovať špecifický prístup šitý na ich špecifické potreby so zohľadnením súčasných mechanizmov financovania.

Jedná sa o podporu vzniku špecializovaného záručného fondu, ktorý by bol vytvorený na krytie rizika úverov poskytnutých na rekonštrukciu NKP a tvorbu kultúrnych a kreatívnych centier, ktoré sú vo vlastníctve špecifickej skupiny vlastníkov. Vzhľadom na podmienky na Slovensku, ako aj vzhľadom na špecifiká aktivít a činnosti, sa ako najvhodnejšia špecifická skupina javí cirkev. Preto je navrhované vytvoriť pilotne takýto fond pre podporu obnovy NKP a kultúrnych centier v cirkevnom vlastníctve – Záručný nástroj pre cirkvi. Fondy budú kapitalizované z vlastných zdrojov jednotlivých cirkví a príspevku SIH čím dôjde k navýšeniu úverovej kapacity fondu. Krytie poskytnutých úverov by sa realizovalo prostredníctvom vzniknutého záručného fondu a možného kolaterálu. Fond by kryl prípadné zníženie schopnosti splácať poskytnuté úvery na projekty so životaschopným biznis plánom. Tento nástroj by mohol byť kombinovaný s navrhovaným nástrojom Zvýhodnený úver (viď. opis vyššie).

Očakávaný pákový efekt: 2

Navrhovaná suma finančného nástroja: 1-5 mil. Eur

Ustanovenia o budúcej aktualizácii

V programovom období 2021-2027 je potrebné umožniť poskytovať kombináciu zvýhodnených úverov a grantov, pričom by sa malo jednať o jednu operáciu. Finančný sprostredkovateľ by najskôr poskytol úver na rekonštrukciu NKP, resp. DK. Poskytnutie grantu by bolo naviazané na splnenie vopred dohodnutých podmienok, ako napr. dosiahnutie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti v prípade domov kultúry, alebo sprístupnenie národných kultúrnych pamiatok verejnosti (verejný statok). Nenávratný finančný príspevok/grant by bol v percentuálnej výške úveru a mohol by sa upisovať voči istine, alebo by bol spätne poskytnutý žiadateľovi, ktorý by získal voľný kapitál na ďalšie investičné aktivity. Nenávratný finančný príspevok by poskytoval priamo finančný sprostredkovateľ po zhodnotení dosiahnutia cieľov projektu. Malo by sa pritom jednať o rýchly a administratívne nenáročný proces. Navrhovaný finančný nástroj je možné nastaviť podľa na Slovensku úspešne implementovaných programov SLOVSEFF (Slovakia Sustainable Energy Finance Facility) a MUNSEFF (Municipal Sustainable Energy Finance Facility), financovaných Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBRD).

Poskytovanie podpory realizovanej ako kombinácia úver a grant v rámci jednej operácie uskutočňovanej prostredníctvom finančných sprostredkovateľov by eliminovala všetky nevýhody súčasných mechanizmov poskytovania EŠIF prostredníctvom dopytových výziev implementovaných RO/SO.

V novom programovom období by boli rozšírené možnosti poskytovania technickej podpory tak aby bolo umožnené pokryť rôzne náklady spojené s prípravou projektových zámerov, ako sú napr. energetický audit, príprava technickej dokumentácie.

Očakávané prínosy

Finančné nástroje predstavujú návratnú formu pomoci, ktorá ponúka riešene v súvislosti s preklenutím narastajúceho investičného dlhu v oblasti rekonštrukcie a obnovy NKP a DK. Finančné nástroje majú množstvo prínosov aj v prípade podpory špecifických projektov orientovaných na rekonštrukciu národných kultúrnych pamiatok, domov kultúry, ale aj tvorbu kultúrnych a kreatívnych centier, zameraných na iniciovanie aktivít generujúcich príjem. Navrhované finančné nástroje poskytujú najmä nasledovné výhody a priame efekty:

- V porovnaní s grantovou podporou nedochádza k deformácii trhu
- Revolvingový prístup umožní vytvoriť investičný cyklus dlhodobo podporujúci väčšie množstvo projektových zámerov
- Vďaka expertíze finančných sprostredkovateľov podporuje projekty so životaschopným biznis modelom
- Sprístupňujú financie aj subjektom, ktoré sú za štandardných podmienok vylúčené z trhu, resp. sú na trhu znevýhodnené
- Flexibilné nastavenie podmienok nástrojov umožňuje zohľadňovať špecifické potreby rôznych príjemcov
- Umožnia podporiť aj projekty tvoriace (kvázi) verejné statky
- Generovanie pákového efektu stimulácie iných dodatočných zdrojov
- Pri úvere kombinovanom s grantom môže dôjsť k rozšíreniu portfólia podporovaných projektov aj s trhovu suboptimálnymi biznis modelmi

- Tvorba priamej zamestnanosti vygenerovanej novými investíciami

Okrem toho finančné nástroje majú potenciál generovať množstvo nepriamych efektov, ako sú napríklad:

- Obnova kultúrneho dedičstva pre budúce generácie
- Podpora lokálnych kultúrnych a kreatívnych komunít
- Zvyšovanie angažovanosti obyvateľstva v kultúre
- Rozvoj lokálneho cestovného ruchu
- Znižovanie celkového investičného dlhu v oblasti NKP a tvorbu príkladov dobrej praxe
- Generovania nepriamej zamestnanosti v rámci hodnotových reťazcov KKP

Generovanie nepriamej regionálnej zamestnanosti v iných nesúvisiacich odvetviach